

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Gymnázium Matyáše Lercha, Brno, Žižkova 55, příspěvková organizace

Žižkova 980/55

616 00 Brno

školní rok 2018 – 2019

Obsah

Úvod.....	3
Charakteristika školy	5
1. Školní poradenské pracoviště.....	6
Ředitel školy	6
Školní metodik prevence	7
2. Informační zdroje.....	8
Informační zdroje vnitřní:.....	9
Informační zdroje vnější:.....	9
3. Krizový plán.....	10
4. Riziková místa školy.....	10
5. Cíle MPP	11
Dlouhodobý cíl	11
Krátkodobý cíl v roce 2018-2019	12
6. Cílové skupiny primární prevence.....	12
PRIMÁRNÍ PREVENCE ZAMĚŘENÁ NA ŽÁKY	12
Interní zajištění primární prevence rizikového chování	12
V rámci vyučování:.....	12
V rámci volnočasových aktivit a akcí pořádaných školou	14
Externí zajištění primární prevence	15
PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO PEDAGOGY	16
PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO RODIČE	16
Závěr:	17
Zdroje:.....	18
Literatura	18
Legislativní podklady	18
METODICKÉ POKYNY:.....	18

Úvod

Primární prevence je v České republice systematizována teprve od roku 2002 ¹.

Úkolem primární prevence je předcházet rizikovému chování, pod tímto pojmem rozumíme chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Za prevenci rizikového chování lze považovat jakékoli typy výchovných, vzdělávacích, zdravotních či sociálních intervencí, které směřují k předcházení, zamezení nebo zmírnění rizikového chování či intervence pomáhající důsledky rizikového chování řešit. Historicky se vzorce rizikového chování vyvíjely a měly a mají různé příčiny. Současně řadíme do základního typu rizikového chování: záškoláctví, šikanu a extrémní projevy agrese, extrémně rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, rasismus a xenofobii, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování, závislostní chování (adiktologie).²

Ve škole vzniká v rámci primární prevence preventivní program, ten vychází z metodických pokynů MŠMT v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28

Pro tvorbu preventivního programu je zásadní znalost cílové skupiny. Naší cílovou skupinou jsou hlavně děti a mládež, která nepochází ze sociálně rizikového prostředí, intelektově se jedná o děti a mládež nadprůměrně inteligentní a to pravděpodobně hraje velkou roli v tom, že formy antisociálního, násilného, kriminálního či extremistického chování se na gymnáziu doposud nevyskytovaly. Avšak některé formy rizikové chování mohou být přirozenou součástí v určitém vývojovém stádiu osobnosti- pro nás zajímavé osobnostní stádium adolescence, kdy se proměňuje myšlení, objevují se postoje „mně se nemůže nic stát“³ a v souvislosti s tím je i míra ochoty experimentovat a riskovat vyšší.

Preventivní program tedy sestavujeme i s ohledem na tuto skutečnost. Přednášky a workshopy jako doplnění prevence oblastí rizikového chování jsou samozřejmostí, avšak základem

1 Miovský 2010

2 Miovský, Zapletalová, 2006

3 M. Miovský, L. Skácelová, J. Zapletalová, P. Novák.: Primární prevence rizikového chování ve školství, str. 32

prevence rizikového chování je systematické působení na děti a mládež formou posilování sebeúcty, úcty k ostatním, vytvoření podnětného prostředí, kde jsou stanovena jasná pravidla pro správně fungující společenství, ve kterém má každý svoje místo a svůj prostor, uznání. Gymnázium je místo, kde se prevence rizikového chování objevuje ve všech předmětech i akcích pořádaných školou a je přirozeně obsažena v přístupu pedagoga k žákům.

Charakteristika školy:

Gymnázium Matyáše Lercha leží v klidné městské části Žabovřesky, v zeleni a přitom na místě dobře dostupném MHD.

Škola má v současné době 28 tříd. Přes 800 žáků a přes 70 pedagogů s vysokoškolským vzděláním pedagogického směru.

Ve škole je několik forem studia: osmileté studium s rozšířenou výukou německého jazyka, šestileté studium zaměřené na francouzský jazyk a 3 třídy čtyřletého studia všeobecného zaměření.

Budova má tvar otevřené knihy, je prosvětlená, prostorná. Součástí areálu je tělocvična, venkovní hřiště, posilovna, knihovna určená jak žákům tak pedagogům, klubovna, která je uzpůsobena tak, aby zde bylo možné vést v klidu rozhovor s jednotlivci či skupinkami žáků. Žáci využívají rádi také studovnu a posilovnu, kam mají volný přístup.

V přízemí gymnázia je aula, vybavena dataprojektorem a plátnem, kde se konají soutěže, přednášky, workshopy, společenské akce jak pro žáky, tak rodiče.

Učebny jsou ve třech patrech, která jsou propojena nejen schodištěm, ale i výtahem. Ten je využíván především žáky s pohybovým handicapem. Školní jídelna poskytuje žákům obědy v předem stanovený čas, kromě toho je také možno navštívit bufet, který je provozován v přízemí budovy. Škola je vybavena připojením WI-FI.

1. Školní poradenské pracoviště

je tvořeno ředitelem školy, zástupci ředitele školy, výchovným poradcem a metodikem prevence, kteří se scházejí minimálně jednou za pololetí, aby koordinovali průběh naplánovaných akcí. S tímto týmem spolupracují ostatní vyučující a třídní učitelé.

Ředitel školy

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu školy⁴
- b) zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole⁵
- c) jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, kvalifikaci, případně mu zajistí podmínky ke studiu k nezbytnému výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování⁶
- d) pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární

4 § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 5 odst. 3 a § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.,

o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
5 § 7 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských

zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
6 § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
§ 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole;⁷

e) podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu⁸

f) spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence;

Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny příslušným právním předpisem.⁹

Patří mezi ně:

Metodické a koordinační činnosti

- 1) Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- 2) Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, xenofobie, syndromu CAN, poruch příjmu potravy
- 3) Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování
- 4) Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence
- 5) Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování

7 § 24 odst. 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

8 § 7 odst. 1 vyhlášky Č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

9 příloha č. 3/II vyhlášky Č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

6) Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.

Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

1) Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování pedagogickým pracovníkům školy.

2) Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.

3) Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence

Poradenské činnosti

1) Poskytování poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).

2) Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů rizikového chování

2. Informační zdroje

Mapování situace ve třídách je zajišťováno prostřednictvím pravidelných dohledů, ale hlavně pozorováním třídy při práci v jednotlivých hodinách konkrétními vyučujícími a při práci se třídou spolu s třídním učitelem. Na rizikové chování mohou upozornit všichni přítomní ve škole z řad zaměstnanců a žáků.

Ve škole funguje dobrá spolupráce ŠMP a výchovného poradce. Žáci i zaměstnanci školy mohou kontaktovat metodika prevence a výchovného poradce v konzultačních hodinách přímo v kabinetu osobně nebo kdykoliv během pracovní doby telefonicky či emailem, v krizových situacích také kdykoliv o přestávce v kabinetu. Pro řešení, či pravidelné setkávání s

žáky či rodiči, využívá ŠMP a VP klubovnu školy. Ta je umístěna záměrně mimo učebny, v prvním patře, vedle sborovny, v místě, kde je pohyb žáků minimální. Je tak zajištěna určitá diskrétnost a soukromí v případech, kdy je to vyžadováno.

Konzultační hodiny ŠMP a VP jsou na webu školy, nástěnce a dveřích kabinetu pracovníků školního poradenského pracoviště.

Informační zdroje vnitřní:

- Směrem k metodikovi prevence:

Žáci, třídní učitelé, jednotliví vyučující, rodiče

Email, osobní konzultace, výstupy z adaptačních programů, zpětná vazby po absolvování programů

- Směrem k žákům, vyučujícím, rodičům:

Nástěnka, rozhlas, knihovna, osobní sdělení, třídní email, osobní email

Informační zdroje vnější:

Webové stránky, kalendář aktualit: <http://www.gml.cz/?akce=m11news>

školní řád - dokument školy, umístěný na webových stránkách

školy: https://www.gml.cz/intranet/vnitro/skolni_rad_vcetne_klasifikacniho.pdf,

3. Krizový plán

Dokument školy, umístěný na webových stránkách školy, představuje jasné postupy řešení mimořádných situací souvisejících s možným rizikovým chováním žáka. Postupy řešení byly sestavovány v souladu s doporučením Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. 22294/2013. Dalším podkladem pro osnovu řešení nám byla publikace Prevence rizikového chování ve školství. Postupy jsou přizpůsobeny našemu školskému zařízení, obecně vycházíme z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018.

4. Riziková místa školy

Díky dobře vymyšlené architektonické koncepci školy jsou prostory školy prosvětlené a v podstatě neexistují hluchá místa, kam by byl zamezený přístup nebo kdy by bylo dokonce zakázáno se pohybovat. Místo, které by mohlo představovat určité nebezpečí jsou balkony, které jsou z tohoto důvodu uzamčené

Přirozené konflikty by mohly vznikat ve frontě, která se tvoří v obědových pauzách, ty jsou v případě nutnosti usměrňovány vypsáním obědovým dozorem z řad pedagogů. Šatny a záchody nejsou pod dozorem vyučujících, děti jsou vedeny k tomu, aby samy zamezily případnému rizikovému chování, věděly kdy a kde je vhodné přivolat pomoc. Vzhledem k tomu, že v těchto místech nedochází k rizikovému chování, kromě popsanych dveří na toaletách, kde můžeme většinou najít úsměvné vzkazky a nemůžeme tak mluvit přímo o vandalismu, nemáme důvod zavádět pravidelnou, řízenou kontrolu těchto prostor.

5.Cíle MPP

Dlouhodobý cíl

CO?

- všeobecná informovanost, osvěta směrem k žákům, pedagogům, rodičům o formách rizikového chování a jeho možných důsledcích.
- Pokračovat v utváření podnětného prostředí, kde je možná zdravá socializace
- výchova ke zdravému životnímu stylu, posilování pozitivního sociálního chování, osobnostní rozvoj
- motivace pedagogů k vytváření pozitivního školního klimatu
- přispívat ke snižování výskytu rizikového chování.

JAK?

Minimální preventivní program je sestavován na základě zjištění aktuálních potřeb ze strany tříd, popř. jednotlivců. Prevence také vychází ze zkušeností – daná věková skupina prochází na základě vývojového stádia určitým možným ohrožením rizikového chování, téma takového rizikového chování se v preventivním programu zařazuje i bez požadavku konkrétní třídy či osoby. Důležitá je spolupráce s vyučujícími a třídními, rodiči, odbornou veřejností.

K prevenci jsou využívány

- besedy, diskuse, specializované programy
- prevence je součástí klasické výuky a akcí pořádaných školou.
- školní jídelna – nabídka pestrého jídelníčku podporující zdravý životní styl

Krátkodobý cíl v roce 2018-2019

Z pozorování vyplývá, že sociální sítě jsou nadužívány, v některých třídách se mezi sebou děti baví stále méně, všímáme si, že vznikají na škole nová partnerství, přibývá žáků, kteří v hodinách tělesné výchovy nezvládají zátěž či mají problém správně se hýbat, proto je pro tento školní rok našim krátkodobým cílem:

- ▶ zvyšovat informovanost o nebezpečích závislostního chování na sociálních sítích
- ▶ upevňování dobrých vztahů ve třídách, zodpovědnosti v partnerském životě
- ▶ motivace ke zdravému životnímu stylu, k zodpovědnosti za své zdrav

6. Cílové skupiny primární prevence

PRIMÁRNÍ PREVENCE ZAMĚŘENÁ NA ŽÁKY

Primární prevence má napomáhat k rozvoji takové osobnosti, která je schopna kritického myšlení, je vedena k zodpovědnosti, samostatnosti, má dostatek informací, které dokáže použít při vyhodnocení situace, popř. Nebezpečí.

Soutěže vědomostní, logické, jazykové, sportovní, umělecké napomáhají k utváření podnětného prostředí, možnost smysluplného trávení volného času

výměnné pobyty – tolerance, osobnostní rozvoj, prevence rasismu, xenofobie

Témata primární prevence volíme na základě analýzy potřeb, ta probíhá pomocí rozhovorů se žáky či pedagogy. Kromě těchto témat zařazujeme některé důležité a osvědčené programy adekvátní věku.

Interní zajištění primární prevence rizikového chování

V rámci vyučování:

- **ZÁŠKOLÁCTVÍ** – žáci jsou informováni svými třídními učiteli o svých povinnostech a o postupech při jejich porušování na začátku školního roku.
- **ŠIKANANA, AGRESE, NÁSILÍ, TOLERANCE** Program proti šikanování je podrobně popsán v Krizovém plánu školy (příloha MPP). Témata agrese, násilí, tolerance je jsou zpracována i výuce ZSV a Výchově ke zdraví
- **RIZIKOVÉ SPORTY**
téma je průběžně zmiňováno v hodinách TV a sportovních kurzech
- **RASISMUS, XENOFOBIE**
prevence je uplatňována v předmětech dějepisu, ZSV, cizích jazyků a formou dějepisné exkurze do komplexu koncentračního tábora Mauthausen
- **NEGATIVNÍ PŮSOBNÍ SEKT**
téma se probírá v hodinách ZSV
- **SEXUÁLNĚ RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ**
Téma je součástí výuky biologie
- **PREVENCE V ADIKTOLOGII**
Je součástí výuky biologie, školní řád – zákaz požívání omamných látek v budově školy, akcích školy
Závislostní chování - sociální sítě, internet, pc hry – osvěta v rámci hodin informatiky
- **PODPORA ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU**
1. ročníky.: adaptační kurz 1. ročníky.: zimní kurz 3. ročníky.: letní kurz
výběrové kurzy: napříč ročníky

V rámci volnočasových aktivit a akcí pořádaných školou

Volnočasové aktivity a akce školy podněcují žáky k smysluplnému trávení volného času, všestranně rozvíjí osobnost

- pěvecký žákovský sbor
- volejbalový kroužek
- nepovinné semináře (seznam: http://www.gml.cz/index.php/webfoto/2014-06-12-gml-v-brno-top-100/Gymnazium_Matyase_Lercha_Brno_Zizkova_55_BT100.html?akce=m53st_volit_elne)
- posilovna
- francouzské divadlo
- německá konverzace
- školní časopis (v plné režii studentů)
- výměnné pobyty v Německu, VB, Francii
- exkurze do Prahy
- nabídka divadel
- filmové projekce
- šifrovací soutěž
- sportovní dny
- literární soutěž
- soutěž fotograf GML
- předmětové soutěže a olympiády

Externí zajištění primární prevence

- ŠIKANANA, AGRESE, NÁSILÍ, TOLERANCE

Adaptační program: první ročníky. Pořádá se během prvních týdnů výuky. Jedná se o třídní akci ve spolupráci s odborníky a třídními učiteli. Program je zaměřen na vývoj skupiny, osobnostní a sociální rozvoj, tvorbu vztahů v nově vznikajícím třídním kolektivu. Dále se zaměřuje na týmovou spolupráci, toleranci.

- KYBERŠIKANANA, NETOLISMUS

Program je tento rok objednan u společnosti ACET, která se primární prevencí dlouhodobě zabývá.

- POHLAVNĚ PŘENOSNÉ CHOROBY

pro aktuální školní rok zajišťujeme osvětu tohoto tématu programem Hrou proti AIDS
Národní Zdravotní Ústav

- PREVENCE ÚRAZŮ MÍCHY A PÁTEŘE

přednášku zajímavou formou tento školní rok uskuteční nezisková organizace
PARACENTRUM Fenix

- PREVENCE PORUCH PŘÍJMU POTRAVY

workshop zajistíme pomocí organizace Anabell, která se zabývá poradenstvím v oblasti PPP

- PRVNÍ POMOC, zdravý životní styl

IFMSA – je spolek mediků, který přiblíží našim žákům správné postupy při záchraně života a zdravý životní styl

PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO PEDAGOGY

- společné porady předmětových komisí, kde je možná diskuze o úskalích pedagogické profese, možnost dalšího vzdělávání
- výjezdy za sportem (curling, lyžování), společenské akce – divadlo, vinný sklípek, turistika
- nabídka volnočasových aktivit pro pedagogy – pěvecký sbor, volejbal, fotbal, tenis, zdravotní cvičení, jazykové kurzy, posilovna

PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO RODIČE

- konzultační hodiny, program primární prevence dostupný na webových stránkách, kontakty na odbornou pomoc v oblastech rizikového chování na webových stránkách, nástěnka ve vestibulu školy
- spolupráce rodičů a třídních učitelů individuálně,
- setkávání s rodiči při třídních schůzkách, dnu otevřených dveří, na školním plesu, při slavnostním předávání Matyášků v aule školy- předávání odměn z rukou pana ředitele, scénář a moderování akce je tvořen především žáky samotnými. Odměny jsou předávány za dosažené úspěchy ve škole i mimo školu, jako motivace pro ostatní žáky různých zájmů
- vánoční koncert – program tvořen hudebními tělesy GML

EVALUACE

Hodnocení jednotlivých programů probíhá nejčastěji ústně ihned po programu formou zpětné vazby od žáků, některé reakce jsou posílány ze strany žáků emailem. Další část vyhodnocování tvoří učitelé a žáci, kteří hodnotí, zda se např. klima či chování žáků nějak mění, pokud se se třídou v rámci prevence rizikového chování pracovalo. Na konec školního roku se vyhodnocuje preventivní program jako celek v podobě zhodnocení úspěchů nebo nedostatků. Hodnocení vytvoří školní poradenské pracoviště na základě informací a pozorování od žáků a kolegů. Evaluace dále slouží jako podklad pro nový preventivní program.

Závěr:

Škola má nesporný vliv na socializaci jedince. Je přirozené, že žáci se v určitém období svého vývoje chtějí vymezit, prosadit, upozornit na sebe, zakusit nové, pochybovat o zavedených pořádcích, tápat v hledání smyslu života atd., což může představovat zvýšené riziko projevů rizikového chování, avšak škola může v této (a nejen v této) vývojové etapě pro jedince představovat příležitost pro žáka tím, že mu utvoří prostor, kde je možné se zdravě prosadit, bez toho, aby někoho musel ponížit, kde je každý den možné zakoušet nové výzvy, bez toho, aby musel riskovat svůj život – zapojit se do diskuse, vyjít na jeviště, přihlásit se do soutěže, zorganizovat třídní akci, zažít úspěch a uznání ...

Na druhou stranu žák by měl ideálně ve školském prostředí zakoušet, že společnost funguje dobře, pokud fungují a dodržují se dobře nastavená pravidla, pokud je možná vzájemná důvěra, spolupráce. Musí se tu také naučit za své chování přijímat zodpovědnost.

Takovéto prostředí je nejlepší prevencí rizikového chování.

Preventivní programy jsou výborným doplněním primární prevence, pokud jsou vedeny odborně a cílí svým tématem na správnou skupinu.

Zdroje:

Literatura

Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J.: Primární prevence rizikového chování ve školství. Praha: Sdružení SCAN 2010

Legislativní podklady

Přehled základní legislativy:

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018

<http://prevence-info.cz/>

- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018

http://wtd.vlada.cz/urad/urad_postaveni.htm

- Strategie prevence kriminality na léta 2016 - 2020

<http://www.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index.html>

METODICKÉ POKYNY:

• Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21 291/2010-28 od. 1.11.2010 (přílohy upravované 1.1.2012) 13 příloh,

2015 – doplněné o další rizikové chování – 7 příloh

- 1) Návykové látky – drogy
- 2) Rizikové chování v dopravě
- 3) Poruchy příjmu potravy
- 4) Alkohol a děti školního věku
- 5) Syndrom týraného dítěte – CAN
- 6) Školní šikanování
- 7) Kyberšikana
- 8) Homofobie
- 9) Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10) Vandalismus

- 11) Záškoláctví
- 12) Krádeže
- 13) Tabák
- 14) Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
- 15) Netolismus
- 16) Sebeпоškozování
- 17) Nová náboženská hnutí
- 18) Rizikové sexuální chování
- 19) Příslušnost k subkulturám
- 20) Domácí násilí

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Čj.: 21149/2016.)

- **Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)**
 - **Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)**
 - **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)**
 - **Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT(Čj.: 37 014/2005-25)**
 - **Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013/**
- Další informace k problematice prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT jsou dostupné na internetové stránce MŠMT.**

